

Analiza nevoilor de cercetare privind inovarea educațională și dezvoltarea competențelor digitale în programele școlare în epoca Covid 19 și post-Covid 19

BET! Producția intelectuală 1

Raport național

ROMÂNIA

Data	15.12.2021
Autorii	ActionAid Hellas - Grecia
Colaboratori	APDD - Agenda21 - România
Descriere	Acest document prezintă rezultatele cercetării Analiza nevoilor privind inovarea educațională și dezvoltarea competențelor digitale în programele școlare în epoca Covid 19 și post-Covid 19 pentru România.

Cuprins

Introducere	5
Revoluția digitală în sectorul educației formale	5
Proiectul BET!	6
IOI – O nouă eră pentru predare? Nevoie de cercetare de analiză privind inovarea educațională și dezvoltarea competențelor digitale	7
Sondajul online BET! – Chestionar	8
Cercetare desktop BET!	10
Interviuri amănunțite BET!	10
Capitolul 1 Impactul Covid-19 în sistemul educațional	11
capitolul 2 Cadrele de competență a profesorilor și domeniul de învățare al educației digitale	14
Capitolul 3 Abordări și practici în educația digitală	16
Capitolul 4 Nevoile formative ale profesorilor și educatorilor și obiceiurile lor de formare	17
Capitolul 5 Relațiile dintre tehnologiile digitale și predare; riscuri și noi oportunități;	18
Capitolul 6 Dezvoltarea unor medii digitale eficiente de învățare pentru studenții vulnerabili	20
Capitolul 7 Exemple și bune practici	21
Capitolul 8 Politici naționale în domeniu	23
Concluzii	24

Introducere

Revoluția digitală în sectorul educației formale

Revoluția digitală s-a transformat și ne transformă viața de zi cu zi și modul în care oamenii interacționează și se organizează pentru a atinge obiective comune. Acest lucru este valabil mai ales pentru generațiile mai tinere: modul în care interacționează, accesează informații, comunică între ele și învață s-a schimbat enorm. Dar până acum, sălile de clasă din școli nu au fost în prim-plan și nici în etapa principală a acestei revoluții. Mai ales în țările atinse de proiectele, procesele de predare și învățare BET! din sectorul educației formale rămân în mare parte neatinse de această transformare. Potrivit unui studiu OCDE din 2018¹, mai puțin de 40% dintre profesori s-au simțit pregătiți să folosească tehnologiile digitale în procesul de predare, cu diferențe mari de la o țară a UE la alta.

Astăzi, la 20 de ani de la intrarea masivă a internetului în gospodăriile UE, nativii digitali „Generația Z” se confruntă cu o discrepanță recurentă în modul în care folosesc și valorifică tehnologiile digitale pentru a învăța și a-și crește cunoștințele și abilitățile în afara școlii și în modul în care sunt aceste tehnologii (nu) sunt folosite și nici evaluate în sistemul educațional formal. Asigurarea că procesele educaționale și de formare sunt structurate pentru a integra și exploata întregul potențial al oportunităților oferite de era digitală nu este o problemă nouă în dezbaterile educaționale. Cu toate acestea, de ceva timp, accentul s-a pus mai mult pe acordarea școlilor de echipamentele și hardware-ul necesar pentru a face față acestei provocări, mai degrabă decât de a

¹Rezultatele TALIS 2018 (Volumul I), Profesorii și conducătorii de școli ca elevi pe tot parcursul vieții
https://www.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en

intervenii pe latura umană a ecuației, adică pe consolidarea dezvoltării abilităților digitale la profesorii și educatorii care lucrează în sectorul educației formale.

Dacă nativii digitali – în special cei care provin din medii diverse sau cu nevoi educaționale speciale – nu sunt neapărat capabili să utilizeze eficient tehnologia în mediile educaționale și, în schimb, ar beneficia foarte mult de pe urma învățării unor modalități semnificative de utilizare a tehnologiei în scopuri de învățare și pentru crearea de cunoștințe în colaborare, educatorii au mare nevoie de sprijin pentru a integra competența digitală în tehnicile lor de predare. Acest lucru este valabil mai ales în țările afectate de proiect, al căror personal didactic este ridicat în comparație cu alte țări UE și a avut un acces slab sau nepotrivit la oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții recurente și structurate oferite de autoritățile naționale. Blocarea bruscă a fost declanșată în majoritatea țărilor UE – inclusiv Italia, Spania, Grecia,

Proiectul BET! dorește să intervină în această problemă prin crearea unui cadru digital care să îndrume și să ajute profesorii în conceperea de programe personalizate de învățare digitală și mixtă, potrivite pentru a ajunge la cei mai vulnerabili studenți. Acest lucru se va realiza printr-o strategie care combină cercetarea orientată spre acțiune, dezvoltarea și testarea instrumentelor digitale inovatoare și prin stimularea dialogului politic privind viitorul educației în era digitală între practicienii școlii și autoritățile locale, regionale, naționale și europene responsabile. pentru educație.

Proiectul BET!

Proiectul BET! contribuie la inovarea practicilor profesionale, abilităților și cunoștințelor profesorilor europeni pentru a răspunde în mod corespunzător la provocările viitoare ale unei societăți globale și digitale, prin:

1. furnizarea unei **cercetări de analiză a nevoilor** privind inovarea educațională și dezvoltarea competențelor digitale în programele școlare în epoca Covid 19 și post-Covid 19 în cele 4 țări implicate. Scopul cercetării este de a evalua decalajele de competențe digitale apărute în timpul blocajelor din 2020 și de a identifica nevoile comune ale profesorilor și școlilor (IO 1 Pariuri pe cercetare).
2. **conceperea unui Curriculum Digital European** care vizează identificarea celor mai bune strategii de învățare și a celor mai adecvate instrumente digitale și tehnologice pentru a răspunde nevoilor formative ale elevilor dezavantajați din punct de vedere social, economic, cultural sau ale elevilor vulnerabili cognitiv/emoțional (IO2 Pariu pe profesori).
3. implementarea unei **Academii EU BET!** (IO3 Pariind pe viitorul nostru): un set cuprinzător de cursuri de formare online și în prezența webinarilor pentru profesori

cu privire la problemele din Agenda 2030, educația incluzivă și TIC aplicate mediilor de învățare.

Aceste rezultate se vor concentra pe:

- A. îmbunătățirea abilităților TIC ale profesorilor pentru a-și ghida și învăța elevii să folosească tehnologiile digitale în mod creativ, responsabil și cooperant.
- B. furnizarea de resurse și instrumente digitale pe problema transversală a Agendei 2030 – o temă aleasă datorită rolului pe care agenda 2030 îl poate contribui la înțelegerea implicațiilor prezente și viitoare ale pandemiei de COVID 19.

Proiectul BET! urmărește să producă următoarele efecte durabile la nivel local, național și UE:

- consolidarea managementului școlilor și a abilităților profesorilor de a inova procesele de învățare și predare.
- inovarea strategiei regionale și naționale pentru promovarea GCE în programele de învățământ.
- conexiuni și rețele consolidate între OSC, școli, municipalități și alte entități locale pentru a garanta durabilitatea și implementarea mai largă a practicilor digitale.
- Oferirea unui cadru unificat la nivelul UE pentru a construi o comunitate transnațională de profesori (Comunitatea BET!) care ar avea un spațiu digital pentru a interacționa cu privire la provocările specifice.
- implicarea în adaptarea stilurilor și metodelor lor de predare la mediul digital.
- informarea factorilor de decizie de la nivelul UE (și anume, europarlamentarul) cu Proiectul BET!, rezultatele proiectului vor reprezenta un exemplu de adaptare fructuoasă a predării la noua eră digitală.

IO1 – O nouă eră pentru predare? Nevoie de cercetare de analiză privind inovarea educațională și dezvoltarea competențelor digitale

În cadrul Proiectului BET!, primul rezultat intelectual care a fost dezvoltat a fost cercetarea de analiză a nevoilor privind inovarea educațională și dezvoltarea competențelor digitale în programele școlare în epoca Covid 19 și post-Covid 19. Scopul cercetării a fost de a colecta informații personalizate utile pentru dezvoltarea curriculei europene digitale (IO2), dar și de a oferi dovezi pentru a influența politica la nivel local, național și european.

Axele de cercetare au fost următoarele 8, fiecare dintre ele prezentate într-un capitol respectiv din acest raport:

1. Impactul Covid 19 în sistemul educațional, cu accent pe nevoile formative ale elevilor vulnerabili.
2. Cadrele de competență a profesorilor și domeniul de învățare al educației digitale.
3. Abordările și practicile educației digitale în programele de învățământ la nivel european.
4. Nevoile formative ale profesorilor și educatorilor și obiceiurile lor de formare (platforme și canale cele mai utilizate).
5. Relațiile dintre tehnologiile digitale și predare; riscuri și noi oportunități.
6. Dezvoltarea unor medii digitale eficiente de învățare pentru studenții vulnerabili.
7. Exemple și bune practici de instrumente și materiale digitale și pedagogii de ultimă oră pentru mediul digital.
8. Politici naționale/europene în domeniu.

Cercetarea s-a desfășurat printr-o abordare cu metode mixte și un design explicativ secvențial, inclusiv date cantitative și colectare de date calitative. Această varietate de metode ne-a permis atât măsurarea, cât și explicarea decalajelor și oportunităților educației digitale în cele patru țări implicate. În ceea ce privește instrumentele de cercetare utilizate, chestionarul online conceput a fost instrumentul principal al cercetării, în timp ce cercetarea desktop și interviurile au fost folosite pentru aprofundarea și contextualizarea constatărilor sondajului online.

Sondajul online BET! – Chestionar

S-a decis utilizarea unui instrument de cercetare cantitativă pentru a permite evidențierea tendințelor generale². Mai precis, a fost aplicat un tip de cercetare de studiu transversal datorită caracterului său adecvat pentru cercetarea opiniilor și atitudinilor unor grupuri specifice pe un domeniu de interes sau un subiect³. Sondajul online a fost folosit pentru a aduna un număr semnificativ de răspunsuri (prevăzute: 100 pe țară), pentru a măsura decalajele și practicile digitale din fiecare dintre țările proiectului și pentru a compara rezultatele țării.

Educatorii din educația formală, inclusiv profesorii și directorii de școală, și educatorii din educația non-formală, care lucrează cu elevi cu vârsta între 11 și 15 ani, au fost ținta sondajului online.

Un chestionar electronic structurat a fost dezvoltat ca instrument principal de cercetare în scopul cercetării BET. Chestionarul a constat din 8 secțiuni. Prima secțiune

² Creswell, J. (2016). Cercetare educațională: planificare, desfășurare și evaluare a cercetării cantitative și calitative. Atena: Ion [în greacă]

³Fraenkel, JR și Wallen, NE (2007), Cum să proiectați și să evaluați cercetarea în educație (ed. a 6-a). Ediția internațională McGraw-Hill.

este utilizată pentru culegerea datelor demografice pentru eșantion, în timp ce celelalte 7 secțiuni derivă din axele de cercetare respective ale cercetării BET.

Chestionarul a fost lansat pe 25 Iunie 2021 și s-a încheiat pe 5 Iulie 2021. Cumulativ pentru cele 4 țări ale proiectului, 515 educatori au participat la chestionar.

În România, 205 educatori au completat chestionarul. 84,9% dintre aceștia erau profesori, 15,6% erau directori/ manageri/ membri ai echipei de conducere, 1,5% erau educatori non-formali și 0,5% identificați ca „altul”. 99% dintre respondenți au lucrat în sectorul public și doar 1% au lucrat în sectorul privat. În plus, 42% dintre respondenți au lucrat în învățământul primar și 87,8% dintre respondenți au lucrat în învățământul secundar.

Au fost culese răspunsuri din diferite regiuni ale țării, 35,1% dintre respondenți lucrând în ultimul an școlar în regiunea Sud-Est, 31,7% în regiunea București - Ilfov, 7,3% în regiunea Sud - Muntenia, 6,8% în regiunea Nord-Est, 6,3% în regiunea Vest, 5,9% în regiunea Centru, 5,4% în regiunea Nord-Vest și 1,5% în regiunea Sud-Vest Oltenia. Pentru a permite comparabilitatea rezultatelor sondajului între țări, respondenților li s-a cerut, de asemenea, să selecteze în ce tip de zonă se afla școala în care lucrau. Majoritatea, 79,5% lucrau într-o zonă urbană, 1% lucrau într-o zonă extraurbană, 22,9% într-o zonă rurală și 1% într-o zonă îndepărtată (de exemplu, marginală, montană...).

Alte caracteristici demografice ale eșantionului includ sexul, 73% dintre respondenți fiind femei, 11,7% bărbați și 15,3% identificându-se în alte categorii de gen. Acestea includ și distribuția pe vârstă, 10% dintre respondenți având 18-34 de ani, 28% având 35-44 de ani, 47% având 45-54 de ani și 15% având peste 55 de ani și respectiv ani de experiență în muncă în acel rol, cu 53,2% care au peste 20 de ani de experiență, 8,3% au 16-20 de ani de experiență, 15,1% au 11-15 ani de experiență, 10,7% au 6-10 ani de experiență și 12,7% au mai puțin de 5 ani de experiență. În sfârșit, în ceea ce privește nivelul de studii, 1% aveau ceva mai scăzut decât o diplomă universitară, 46,8% dintre respondenți aveau o diplomă de licență, 46,3% dintre respondenți aveau o diplomă de master și 5,9% dintre respondenți aveau o diplomă de doctorat.

Cercetare desktop BET!

Cercetarea desktop a fost împărțită în două faze principale:

- **Preliminar:** o analiză preliminară a principalelor surse de cunoștințe, proiecte aferente și cercetări despre nevoile și competențele digitale pentru școli și profesori din Europa, pentru a dezvolta chestionarul.
- **Final:** o analiză cuprinzătoare a cercetărilor publicate, politicilor, bunelor practici pentru a contextualiza rezultatele sondajului online.

Interviuri amănunțite BET!

Interviurile semi-structurate calitative 1-la-1 au ajutat la explicarea motivelor care stau la baza datelor cantitative prin descrieri detaliate ale experiențelor, sentimentelor și percepțiilor profesorilor și părților interesate și au aprofundat cele mai bune practici.

Interviurile cercetării BET au fost realizate în luna septembrie 2021. Dorim să mulțumim din suflet doamnei Cătălina Neagu - Director Școala Gimnazială Satul Nuci, județul Ilfov; Doamna Gratiela Petcu - Director Școala Gimnazială "N.I.Jilinski" Satul Vernești, Județul Buzău; și domnului Dragoș Apostu - Expert Digital al „Programului Profesor Digital” pentru participare.

Capitolul 1

Impactul Covid-19 în sistemul educațional

Impactul Covid-19 a fost un catalizator pentru sistemele educaționale ale țărilor, acționând ca un accelerator pentru adoptarea practicilor educaționale digitale. În acest prim capitol al acestui raport vom încerca să analizăm acest impact, concentrându-ne mai mult pe nevoile elevilor, în special ale elevilor vulnerabili.

Totuși, interpretarea concluziilor acestui capitol trebuie făcută cu atenție, ținând cont de diferențierea termenilor „învățare la distanță”, termen mai apropiat de experiența școlară Covid-19, și „educație digitală”, care acționează ca termen umbrelă. Mai precis, în contextul acestei cercetări, definim ca învățământ la distanță un mod de predare și învățare caracterizat prin separarea profesorului și cursantului în timp și/sau loc pentru cea mai mare parte a tranzacției educaționale, imediat de tehnologia pentru livrarea învățării, în timp ce definim ca educație digitală utilizarea instrumentelor și tehnologiilor digitale în timpul predării și învățării, atât la școală, cât și pentru teme.

Impactul covid în sistemul educațional

Ministerul Educației a publicat pe site-ul propriu ghidurile de organizare și desfășurare a activităților în unitățile de învățământ școlar în anul școlar 2020/2021, în contextul epidemiei de COVID-19.

După deschiderea anului școlar 2020/2021 la data de 14 septembrie 2020, Ministerul Educației a inițiat procedura de monitorizare a dinamicii scenariilor legate de funcționarea unităților de învățământ școlar, la nivel național, care este influențată de evoluția situația epidemiologică din fiecare județ.

Interviurile au arătat că a fost un șoc pentru toată lumea. Nu eram deloc pregătiți în instruirea profesorilor, infrastructură, conexiune la internet. La fiecare curs de formare pentru MEN sau inițiative universitare au existat module de formare, au participat profesori dar partea practică a fost întotdeauna evitată pentru că era un sistem tradițional în care credeam că putem învăța doar față în față. Înainte de pandemie am urmat câteva cursuri digitale de bază, acum a devenit obligatorie să ne adaptăm la predarea online. Aveam doar câțiva oameni care știau să folosească unele instrumente. De exemplu, pentru Google aveam doar 5 persoane certificate pentru România. Școala era una tradițională. Aveam un singur mod de livrare. Predarea

digitală a fost doar în câteva școli. Cunoștințele și formarea digitală erau aproape inexistente.

Nu existau cursuri bloc pentru un grup de profesori. Puțini profesori și-au dezvoltat doar competențele digitale individualizate, cum ar fi un mod de căutare și îmbunătățire. Pentru studenți au existat doar cursuri de la ore de informatică sau TIC, dar ușor accentuate în mediul urban. În mediul rural există câteva clase dotate cu calculatoare, dar nu există Internet.

Avem, de asemenea, unele limitări și înțelegeri greșite legate de cum să construim aceste experiențe de învățare în format digital. Mulți profesori tocmai și-au transferat cursurile în format digital – 4 ore la clasă = 4 ore online; aceasta este o abordare proastă din cauza epuizării digitale și a lipsei de a nu ști cum să folosească diverse instrumente digitale.

După 1 an și jumătate am văzut multă conexiune și disponibilitate din partea colegilor mei pentru a rezolva situația. După covid avem multe îmbunătățiri: avem acces la internet în multe școli și mulți profesori au fost nevoiți să facă niște pregătiri digitale pentru a face față situației. A fost un pas spectaculos pentru învățământul românesc. 5 ani înainte. Pentru că ar fi fost foarte greu să aduni atât de mulți oameni din sistem și să-i antrenezi înainte de covid. De asemenea, există o atitudine mai bună legată de instrumentele digitale, livrând în format hibrid sau mixt sau doar online; de asemenea atitudinea îmbunătățită pentru învățare în general. Ar fi păcat să pierdem aceste competențe și să nu le transferăm în activități viitoare.

Am descoperit că fiecare profesor poate face ceva chiar dacă nu era familiarizat cu instruirea digitală. Am învățat să învățăm și să lucrăm în colaborare. Am descoperit că putem învăța de la elevii noștri și că putem colabora foarte bine cu părinții.

Nevoia de digitalizare a crescut foarte mult, de a învăța instrumente digitale care să-i ajute pe profesori în predare și să facă față cerințelor care nu erau solicitate înainte, în special profesorii care nu predau informatică, care erau aproape de pensionare și au refuzat să folosească calculatorul.

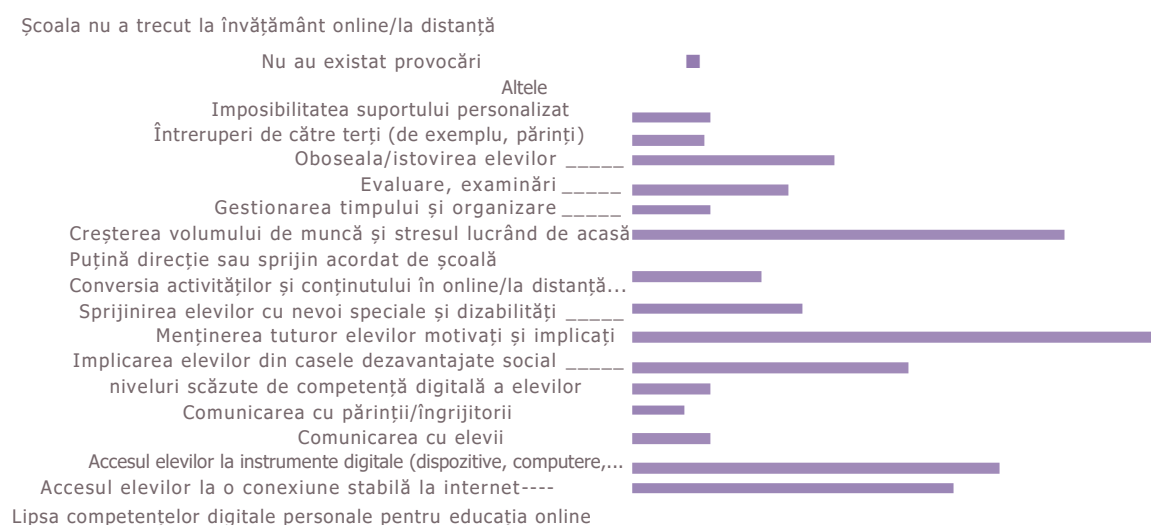
Școlile s-au închis în Septembrie 2019. În contextul pandemiei de COVID-19, pentru a sprijini recuperarea datorată oricăror întârzieri în învățare și proiectarea activităților de predare pentru anul școlar 2020/2021, au fost elaborate orientări metodologice pe discipline și puse la dispoziție online. După deschiderea anului școlar 2020/2021 la data de 14 Septembrie 2020, Ministerul Educației și Cercetării a inițiat procedura de monitorizare a dinamicii scenariilor legate de funcționarea unităților de învățământ școlar, la nivel național, care este influențată de evoluția situației epidemiologice în fiecare județ.

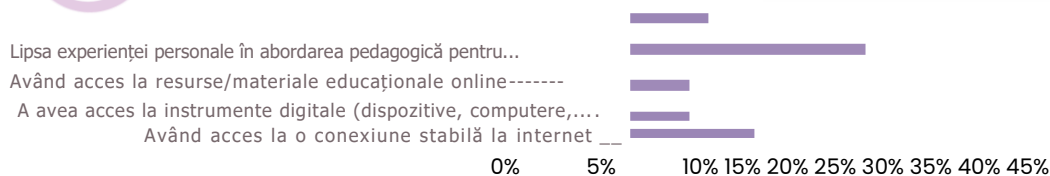
În contextul pandemiei de COVID-19, Decretul extraordinar al Guvernului nr. 144/2020 a stabilit cadrul legislativ pentru asigurarea elevilor cu echipament mobil, asigurarea echipamentului medical de protecție și asigurarea condițiilor minime de igienă și salubritate în școlile publice care nu sunt racordate la rețeaua de apă și canalizare. De asemenea, în acest context de pandemie este implementat programul Școala la distanță, pentru care s-a aprobat Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 4738/2020 a aprobat numărul necesar de dispozitive electronice cu conexiune la internet, precum și criteriile de repartizare a aparatelor achiziționate în program către elevii din ciclul primar, gimnazial și liceal din învățământul cu frecvență (adică clasele pregătitoare, clasele 1-12, școala profesională). Prin urmare, până în Decembrie 2020, au fost livrate un număr de 250.000 de tablete. Hotărârea Guvernului nr. 756/2020 a aprobat Programul Național Educație în siguranță care prevede alocații din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului. Până la 19 Octombrie 2020, în cadrul acestui program, au fost achiziționate alte 58.266 de dispozitive electronice (tablete și laptopuri).

Provocări în timpul tranziției către învățământul online/la distanță

Profesorii s-au confruntat cu o gamă largă de provocări atunci când au trecut la învățământul online/la distanță, cele mai frecvent menționate fiind menținerea tuturor elevilor motivați și implicați (42,4%), creșterea volumului de muncă și stresul de a lucra de acasă (36,1%), accesul elevilor la instrumente - dispozitive digitale, calculatoare, software...- (31,2%), care implică elevi din case defavorizate social (24,4%).

CARE AU FOST PRINCIPALELE PROVOCĂRI CU CARE V-AȚI CONFRUNTAT ÎN SCHIMBAREA LA ÎNVĂȚAREA ONLINE/ LA DISTANȚĂ? ALEGEȚI PÂNĂ LA CINCI OPȚIUNI.

Graficul 1 –Provocări cu care se confruntă profesorii în trecerea la învățământul online/la distanță

Printre provocările cu care se confruntă, accesul elevilor la o conexiune stabilă la internet s-a dovedit a fi comun în rândul multor respondenți, obținând un procent de 27,8%. Atingând datele relative pentru a explica acest rezultat, vedem că, conform [Uniunii Internaționale de Telecomunicații \(ITU\) World Telecommunication ICT Indicators Database](#) 74% din populația României (date 2019)/ 76% din populația Greciei (date 2019) folosește internetul, față de media de 87% a zonei euro (date 2019). Mai mult, în ceea ce privește viteza internetului în țară, conform [Speedtest Global Index](#) (Date mai 2021), pentru România viteza medie în bandă largă fixă este de 193,47, iar viteza mobilă este de 57,01, comparativ cu viteza medie globală în bandă largă fixă care este de 105,15 și viteza mobilă este de 54,53.

Printre provocările cu care se confruntă, accesul la o conexiune stabilă la internet s-a dovedit a fi comun în rândul multor respondenți, obținând un procent de xx%. Folosind date relative pentru a explica acest rezultat, vedem că, conform bazei de date a indicatorilor TIC de telecomunicații din lume a Uniunii Internaționale de Telecomunicații (ITU) /74% din populația României (date 2019) utilizează internetul, față de media de 87% din zona euro (date 2019). Mai mult, în ceea ce privește viteza internetului în țară, conform Speed test Global Index (date mai 2021), pentru România viteza medie în bandă largă fixă este de 193,47, iar viteza mobilă este de 57,01 față de viteza medie globală în bandă largă fixă care este de 105,15 și viteza mobilă este de 54,53.

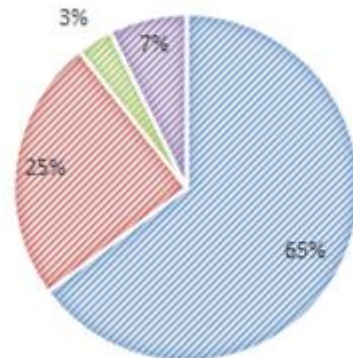
Răspunzând provocării de implicare a elevilor în învățământul la distanță, 45% dintre profesorii participanți la sondajul nostru au indicat că au primit îndrumare (sprijin, consiliere, formare) dar după ce au fost nevoiți să facă față unei noi realități ale educației la distanță. Doar 23% au indicat că au primit prompt îndrumare și 32% că nu au primit îndrumare. Dintre cei care au primit îndrumare, 31,2% au primit-o de la colegi, 31,2% de la directori/ manageri, 12,7% de la autoritățile educaționale, 7,3% de la alte instituții de învățământ și 5,9% de la alte părți interesate.

Din păcate, nu toți elevii păreau să participe activ la învățământul la distanță, procentul profesorilor care au declarat că toți sau cei mai mulți dintre ei au participat activ fiind de 64,8%. 24,6% dintre respondenți au declarat că mai mult de jumătate

dintre ei au participat activ, 3,4% au declarat că a fost jumătate dintre ei și 7,3% că a fost mai puțin de jumătate.

CÂȚI DINTRE STUDENȚII VOȘTRI AU PARTICIPAT ACTIV LA SESIUNI DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA DISTANȚĂ ÎN TIMPUL CRIZEI COVID?

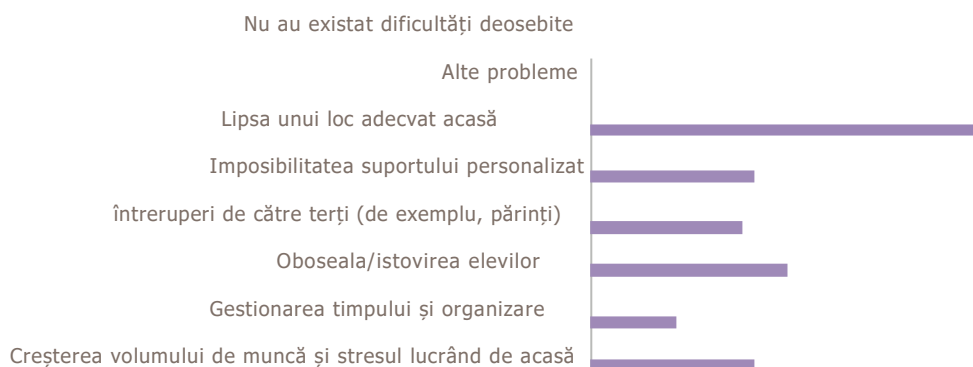
■ Toti sau majoritatea ■ Mai mult de jumătate ■ Jumătate ■ Mai puțin de jumătate

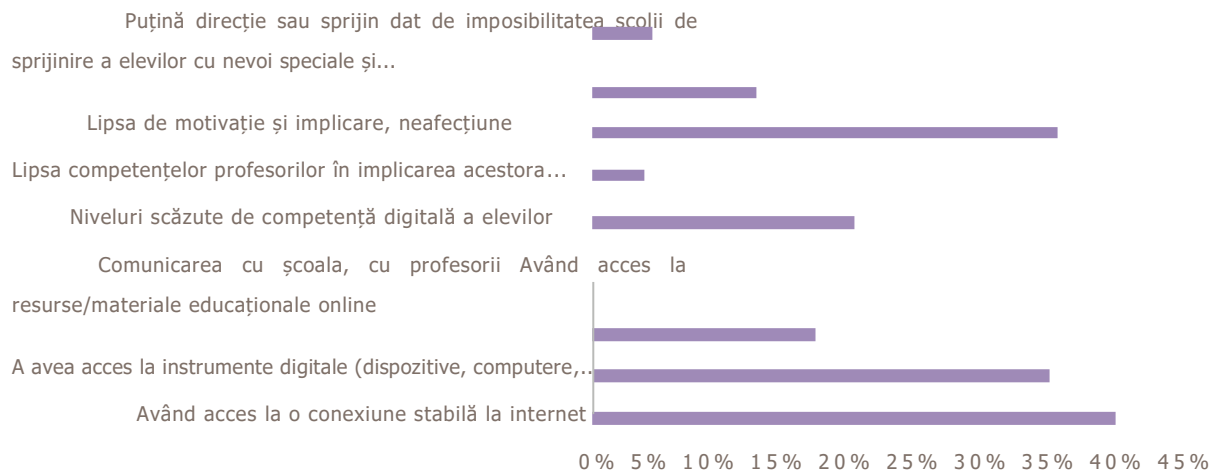

Graficul 2 –Procente de elevi care participă activ la sesiunile de învățământ la distanță în timpul crizei Covid.

Concentrându-se mai mult pe elevii din familii vulnerabile (cei care trăiesc în condiții socio-economice dezavantajate), provocările cel mai frecvent identificate de profesorii participanți la sondajul nostru au fost legate de lipsa condițiilor de infrastructură, cum ar fi conexiune stabilă la internet (39%), acces la instrumente digitale (dispozitive, calculatoare, software...) (34,1%) și lipsa unui loc adecvat acasă (29,3%). Pe lângă aceste provocări, 34,6% dintre profesori afirmă, de asemenea, că principalele dificultăți de a ajunge la elevii vulnerabili a fost lipsa motivației.

GÂNDIDNDU-NE LA ELEVII DVS. DIN FAMILII VULNERABILE (CEI CU TRAI ÎN CONDIȚII SOCIO-ECONOMICE DEZAVANTAJATE), CARE AU FOST PRINCIPALELE DIFICULTĂȚI CU CARE S-AU CONFRUNTAT ÎN SCHIMBAREA LA ÎNVĂȚAREA ONLINE/ LA DISTANȚĂ? ALEGE PÂNĂ PÂNĂ PATRU OPȚIUNI

Graficul 3 –Provocări cu care se confruntă studenții vulnerabili în trecerea la învățământul online/la distanță

48,9% dintre cadrele didactice participante în studiu au declarat că răspunsul școlii lor în abordarea elevilor vulnerabili a fost foarte eficiente, 42% cred că a fost parțial eficient, 6,9% că nu a fost eficient și pentru 2,3% aceasta nu a fost o problemă îngrijorătoare în școala lor.

Capitolul 2

Cadrele de competență a profesorilor și domeniul de învățare al educației digitale

Cadrul european pentru competența digitală a educatorilor (DigiCompEdu)⁴ este un cadru pentru dezvoltarea competențelor educatorilor necesare pentru a profita de potențialul tehnologiilor digitale pentru îmbunătățirea și inovarea educației. Cadrul urmărește să ajute statele membre în eforturile lor de a promova competențele digitale ale cetățenilor lor și de a stimula inovarea în educație, oferind, de asemenea, un cadru comun de referință, limbaj și logică.

DigiCompEdu propune 6 domenii de competențe care se încadrează în 3 categorii mai mari, competențele profesionale ale educatorilor, competențele pedagogice ale educatorilor și competențele cursantului. Pentru nevoile BET ne vom concentra pe categoria principală DigiCompEdu, pe competențele pedagogice ale educatorilor și pe cele 4 domenii de abilități pe care le include: Resurse digitale, Predare și Învățare, Evaluare, Împuternicirea cursanților.

Competențe importante ale profesorilor în educația digitală

Când participanții la cercetarea noastră au fost rugați să selecteze competențele profesorilor pe care le consideră cele mai importante în domeniul educației digitale, cea mai populară alegere a fost utilizarea tehnologiilor digitale pentru a spori incluziunea, personalizarea și implicarea activă a cursanților, cu un procentaj de 42,6%. Gestionarea și orchestrarea utilizării tehnologiilor digitale în predare și învățare a urmat cu un procent de 32%, în timp ce celelalte două domenii de competențe au adunat

⁴Punie, Y., editor(i), Redecker, C., Cadrul european pentru competența digitală a educatorilor: DigiCompEdu, EUR 28775 EN, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2017, ISBN 978-92-79-73718-3 (tipărit), 978-92-79-73494-6 (pdf), doi:10.2760/178382 (tipărit), 10.2760/159770 (online), JRC107466. <http://dx.doi.org/10.2760/178382>

procente mai mici. Aprovizionarea, crearea și partajarea resurselor digitale a fost aleasă de 13,2% dintre respondenți, iar utilizarea tehnologiilor și strategiilor digitale pentru a îmbunătăți evaluarea a fost aleasă de 12,2% dintre respondenți. Mai precis, diferențierea și personalizarea, definite ca utilizarea tehnologiilor digitale pentru a răspunde nevoilor diverse de învățare ale cursanților; permițând cursanților să avanseze la diferite niveluri și viteze și să urmeze căi și obiective individuale de învățare, a fost aleasă ca cea mai importantă abilitate (21%), urmată de predare, definită ca planificarea și implementarea dispozitivelor și resurselor digitale în procesul de predare, astfel încât să sporească eficacitatea intervențiilor didactice, experimentând și dezvoltând noi formate și metode pedagogice de instruire (15,9%), precum și accesibilitatea și incluziunea, definite ca asigurarea accesibilității la resursele și activitățile de învățare, pentru toți cursanții, inclusiv cei din medii dezavantajate și studenți vulnerabili (14,4%). Învățarea colaborativă, definită ca utilizarea tehnologiilor digitale pentru a încuraja și îmbunătăți colaborarea cursanților și pentru a le permite cursanților să utilizeze tehnologiile digitale ca parte a sarcinilor de colaborare, a adunat, de asemenea, un procent de 8,2%, îndrumare, definită ca utilizarea tehnologiilor și serviciilor digitale pentru a îmbunătăți interacțiunea cu cursanții, individual și colectiv, în cadrul și în afara sesiunii de învățare și utilizarea tehnologiilor digitale pentru a oferi îndrumări și asistență în timp util și direcționată, un procent de 7,7% și participanți activi care învață, definită ca utilizarea tehnologiilor digitale pentru a stimula cursanții activi și creativi. implicarea cu o materie, cum ar fi educația civică, un procent de 7,2%, în timp ce mai multe competențe au urmat cu procente mai mici.

Din interviuri, când s-a întrebat: Ținând cont de cadrul DigiCompEdu, credeți că educatorii din țara dumneavoastră se confruntă cu anumite lacune în ceea ce privește competențele/abilitățile lor digitale?, răspunsurile au fost:

Am realizat o identificare a nevoilor prin chestionarul Selfie propus de DigiCompEdu pentru elevii 11 - 14 ani și profesorii școlii, plus directorul. Am primit apoi un raport care arată cum sunt abilitățile digitale la nivel de elev, profesor și director. Acolo unde diferențele erau mari, acolo am dat mai multă importanță. Perspectivele erau diferite dar am recunoscut cu toții că am învățat dintr-un capriciu, mai singuri sau în colaborare și ceea ce era comun a fost opinia generală că nu respectăm drepturile de autor atunci când folosim competențe digitale.

De asemenea, mai sunt profesori la nivel national si mai ales in mediul rural care nu stiu sa foloseasca calculatorul in general. Pentru a putea folosi o platformă sau alte instrumente, trebuie mai întâi să învețe să folosească un computer. Dacă nu ar fi fost o pandemie, nu ar fi fost o inițiativă personală. Există și profesori care folosesc

computerul la un nivel de bază, dar fără să știe să dezvolte lecții online. Deci au nevoie de cursuri, conferințe, schimb de experiență etc. și motivație pentru a învăța. Este mult mai greu să învățăm singuri.

Expertul digital a declarat că: Am folosit cadrul DigiCompEdu în multe dintre cursurile noastre cu profesorii. Sunt anumite domenii în care avem nevoie de multe îmbunătățiri. De exemplu, de pe canalul meu de Youtube am ajuns la concluzia că a cunoaște despre evaluarea online este o nevoie mare, deoarece 70.000 de telespectatori au vizionat videoclipul legat de evaluare: cum se creează o strategie de evaluare; cum să oferi feedback în timp real; modul de utilizare a diferitelor tipuri de evaluare.

Profesorii au cerut să fie deja create lecții pentru ei, deoarece nu au timpul, abilitățile de a crea și încărca lecții digitale. Este foarte complicat să creezi videoclipuri de exemplu, deoarece necesită competențe speciale. Pentru a deschide o sesiune Zoom și a oferi o sesiune este ok, dar atunci când trebuie să creeze și să livreze folosind instrumente digitale, au nevoie de multă instruire și instruire. Sunt mult mai buni la comunicare online decât la crearea de conținut. Ei nu au o bună înțelegere a ceea ce se întâmplă online pentru experiențele de învățare ale studenților.

Formarea profesorilor în educația digitală

Proiectul de curriculum-cadru pentru liceu – căile academice, bazate pe aptitudini și tehnologice – au fost elaborate și publicate pentru consultare publică. În perioada 2019-2020, au fost elaborate 453 programe de discipline pentru învățământul special la nivel preșcolar, primar și gimnazial, în conformitate cu Planurile-cadru aferente aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 3622/2018. Au fost elaborate mai multe standarde de formare profesională și un curriculum care vor fi aprobate printr-un ordin de ministru (a fost aprobată o calificare profesională pentru profesia de „făcător de instrumente cu coarde” și se dezvoltă alte calificări profesionale pentru profesiile „electrician auto”, „operator montaj subsansamblu” (Nivel 3 conform Cadrului Național de Calificare - NQF) și „designer de publicitate” (Nivel 5 - NQF).

În cadrul proiectului CRED - Curriculum Relevant, Educație Deschisă Tuturor, au fost elaborate mai multe documente: documentul de politică educațională Ghid pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului Național; un Ordin de ministru a aprobat Metodologia de elaborare a curriculum-ului școlar și Metodologia de organizare a programului „A doua șansă” – învățământ primar; de asemenea, a fost elaborată Metodologia de organizare a programului „A doua șansă” – învățământul secundar și a fost concepută structura documentelor de lucru pentru 18 ghiduri

metodologice legate de implementarea Curriculumului Național în învățământul primar și gimnazial.

Mai mult, au fost dezvoltate resurse educaționale deschise (OER) pentru colecția Un glosar de concepte educaționale.

Mai mult de jumătate dintre respondenții sondajului nostru (55,1%) au urmat un curs de formare privind utilizarea tehnologiilor digitale în predare și educație în cursul ultimului an, iar 26,8% un curs de formare privind tehnologiile digitale. 28,3% nu au participat la niciun training pe aceste teme în ultimul an. Această instruire a fost asigurată în 36,1% din cazuri de către o instituție de învățământ (Ministerul Educației sau autorități conexe, agenții), în 22,4% din cazuri de către un ONG și în 18,5% din cazuri de către o instituție privată de formare.

Pregătirea profesorului pentru educația digitală

Dar cât de pregătiți se simt de fapt profesorii să folosească tehnologiile digitale pentru educație și predare? Aproximativ jumătate dintre participanții la sondajul nostru (52%) sunt de acord cu afirmația „Mă simt bine pregătit pentru utilizarea tehnologiilor digitale pentru educație și predare”, 24,7% sunt puternic de acord cu această afirmație, 19,2% nu sunt nici de acord, nici nu sunt de acord, în timp ce 3,5% nu sunt de acord. Cu acesta. Când sunt întrebați despre colegii lor, procentele de acord devin mai mici, iar procentele de dezacord devin mai mari. Astfel, în acest caz, 47% sunt de acord cu afirmația „Majoritatea colegilor mei din școala mea sunt bine pregătiți pentru utilizarea tehnologiilor digitale pentru educație și predare”, 9,6% sunt puternic de acord, 32,8% nici nu sunt de acord, nici nu sunt de acord, în timp ce 9,1% nu sunt de acord și 1,5% nu este puternic de acord.

Din interviuri, la întrebarea: Știți dacă instituțiile din țara dumneavoastră fac/vor face ceva pentru a îmbunătăți competențele digitale ale profesorilor? Lucrează la o nouă formare pentru a sprijini profesorii în utilizarea instrumentelor digitale?, răspunsurile au fost:

În județul Buzău, CCD a oferit cursuri de inițiere în domeniul activităților online. Nimic specific. Nimic foarte aplicat. Le-au oferit foarte târziu. Ne-au plăcut însă cursurile Salvați Copiii și, de asemenea, cele de la Școala de Valori în Educație. Au fost cursuri gratuite, organizate în funcție de timpul liber al profesorilor. Am optat pentru GSuite pentru că este gratuit.

Există și organizații publice și private care încearcă să ajute profesorii. Cel mai complex proiect este cel al Ministerului Educației – proiectul CRED. Funcționează de câțiva ani și vrea să formeze zeci de mii de profesori în utilizarea platformelor educaționale, despre cum să creeze și cum să folosească resursele deschise. A început înainte de covid și continuă. Au o platformă și sesiuni online.

Tot proiectul Digital Nation a implementat cursuri gratuite pentru profesori, apoi contra cost. Teach for Romania are și cursuri pentru profesori.

O mulțime de ONG-uri sunt active în educația digitală, dar nu avem un clasament pentru care unul să fie mai bun decât celălalt. Mulți fac o prezentare a instrumentelor digitale, dar nu fac cursurile pentru dezvoltarea conținutului. De aceea, mulți profesori mai au nevoie de pregătire pentru asta. Implicarea activă este o provocare pentru toți cei care creează cursuri de învățare online.

Există și unele școli care au cerut pregătire dedicată profesorilor, dar în 2021 au devenit mai puțin active decât în 2020, când au fost forțate de covid. Dacă conducerea școlilor va avea aceeași atitudine de a forma profesorii, aceștia vor fi implicați.

Capitolul 3

Abordări și practici în educația digitală

Utilizarea instrumentelor digitale în sala de clasă

Utilizarea instrumentelor digitale a părut a fi surprinzător de răspândită în rândul participanților la sondaj, mai mult de jumătate dintre aceștia (51,7%) dintre ei indicând că folosesc instrumente digitale în sala de clasă (cum ar fi platforme online, resurse multimedia, repertorii partajate) de cele mai multe ori și 19,5% indicând că folosesc tot timpul.

Utilizarea instrumentelor digitale în afara clasei

Comparativ, pentru a le cere elevilor să folosească instrumente digitale pentru teme, în afara sălii de clasă, aceste procente au fost mai mici, 39,5% indicând că o fac de cele mai multe ori și doar 7,8% au indicat că o fac tot timpul.

Instrumentele digitale utilizate cel mai frecvent de către profesori

Cele mai utilizate instrumente digitale de către profesori includ Wordwall, Jigsawpuzzle, Kahoot, Twinkl, Wiki, formulare Google, Liveworksheets, Google Jamboard, GeoGebra, gSuite, Pipo, Vooks, Testmoz, Mentimeter, Power Point, Liveworksheets, Nearpod, Genially, Canva, eTwinning, Edpuzzle, National Geographic, Art Camp, Paint, Corel, educatiacontinua.ro, www.edu.manuale.digitala, e-religie.ro, Animaker, Calameo, Storyjumper, Pinterest, Doodly, Socrative, Jaromania, VoluntApp, Manuale digitale, , www.dexonline.ro, Padlet, Boockcreator, Jigsawpuzzle, Vboard, cele mai utilizate platforme de către profesori includ Google Classroom, Edus, Quizizz, Learning Apps, Eduboom, ASQ, EDU, Educured, e-learning, History Lapse, Adservio, Piticlic, Lectii - Virtuale, Livresq, Clicmaclasse, Francaisfacile, Digitaliada, iTeach, FLE, ELE, Mykoolio, Mozabook, Mozaweb, red-religie.ro, Doxologia, Trinitas, www.fizichim.ro, pbinfo.ro, Profesorul digital, Ted, Baamboozle și Cele mai utilizate canale de educatori includ Youtube, Esl, Teams, Zoom, Microsoft Teams, WhatsApp, Google Meet, Skype. De asemenea, profesorii listează cele mai multe dintre cele de mai sus sub cele mai utilizate instrumente digitale, platforme și canale folosite de elevi.

Capitolul 4

Nevoile formative ale profesorilor și educatorilor și obiceiurile lor de formare

Nevoile formative ale profesorilor

Întrebați ce tipuri de abilități și competențe digitale ar dori profesorii să le îmbunătățească în viitor, 37,9% dintre ei au răspuns că ar dori să îmbunătățească utilizarea tehnologiilor digitale pentru a spori incluziunea, personalizarea și implicarea activă a cursanților, iar 25% dintre aceștia ar dori să îmbunătățească gestionarea și orchestrarea utilizării tehnologiilor digitale în predare și învățare. Diferențierea și personalizarea (15,5%), accesibilitatea și incluziunea (12,9%) și strategiile de evaluare, utilizarea tehnologiilor digitale pentru evaluarea formativă și sumativă (12,9%) au fost cele mai populare abilități specifice pe care și-ar dori să le îmbunătățească.

Obiceiuri/preferințe de formare a profesorilor

În ceea ce privește obiceiurile/preferințele de formare ale profesorilor pentru un curs de formare pe educația digitală, cel mai mare procent de respondenți (61,9%) au declarat că ar prefera o formare prin platforme online, 32,5% au ales un format mixt și doar 5,7% au ales un format în -instruirea de prezenta.

Iar la întrebarea ce consideră ei mai important într-o pregătire a profesorilor oferită, cei mai mulți dintre ei au răspuns accesul la servicii suplimentare, platforme sau alte materiale educaționale (82,4%), urmat de flexibilitate, învățare în ritm propriu (61%), certificat de prezență (30,2%) și scorul în oficial (9,8%).

În sfârșit, în ceea ce privește instrumentele/resursele pe care le-ar considera utile pentru adaptarea utilizării TIC în educația incluzivă și civică, 52,7% au ales resurse educaționale online pe teme, 47,8% au ales un curs de formare specific pentru profesorii care predau educație civică. , privind abordările educației digitale și metodologiile de predare a acestei discipline, 41% materiale audiovizuale pe teme și 27,3% furnizarea de linii directoare privind modul de desfășurare a activităților de educație civică cu elevii care utilizează TIC.

Atitudinile profesorilor față de utilizarea instrumentelor digitale în educație

În general, profesorii care participă la sondaj păreau să aibă o atitudine pozitivă față de tehnologiile digitale în educație, fiind de acord că instrumentele digitale fac o diferență pozitivă asupra învățării (85,9% sunt de acord sau puternic de acord), că fac învățarea mai interesantă (92,2% sunt de acord sau total de acord), predarea mai ușoară (89,3% de acord sau total de acord), că oferă oportunități de învățare în afara clasei (90,2% de acord sau total de acord) și îmbunătățesc învățarea în cadrul clasei (91,7% de acord sau total de acord), precum și de acord că instrumentele digitale încurajează studenții să colaboreze chiar și atunci când nu sunt împreună (81% sunt de acord sau puternic de acord).

Capitolul 5

Relațiile dintre tehnologiile digitale și predare; riscuri și noi oportunități

Provocări și riscuri ale educației digitale

Cu toate acestea, au fost identificate unele riscuri și provocări în ceea ce privește integrarea educației digitale în școală, cele mai frecvent selectate fiind nevoia de echipamente adecvate și la zi (39%), competențe digitale insuficiente în rândul profesorilor (23,9%), nevoie de conexiune la internet (20%), mai multe distrageri, timpul greu de gestionat (20%), lipsa de implicare și motivație a studenților (18,5) și mai puțină incluziune a studenților vulnerabili (15,6%). În plus, în cazul învățământului la distanță, trebuie luate în considerare și provocările identificate în capitolul 1.

Din interviuri, la întrebarea: Cum pot fi consolidate abilitățile profesorilor de a folosi instrumente digitale pentru a încuraja incluziunea, personalizarea și implicarea elevilor?, răspunsurile au fost:

Prin utilizarea eficientă a competențelor digitale ale profesorilor, elevii au fost motivați să învețe și cum să folosească unele instrumente în beneficiul lor educațional. Elevii cu probleme, mai retrași, mai timizi au fost încurajați online să-și exprime propriul punct de vedere și și-au îmbunătățit abilitățile personale. Și-au găsit vocea, și-au găsit un mediu în care să se exprime pentru că nu au fost obligați să-și deschidă camera. Au avut timp să gândească, să reflecteze și să se angajeze. Când nu sunteți forțat să vă deschideți camera, oamenii nu vă vor vedea rasa, culoarea pielii etc. Unele au fost excepționale în comparație cu performanța lor de clasă.

Nemaifiind față în față, s-a realizat și o scădere a fenomenului de bullying.

În multe zone rurale defavorizate, majoritatea elevilor provin din familii numeroase, au o singură tabletă, nu au spațiu personal de învățat deoarece locuiesc în aceeași cameră cu alți frați și părinți. Jumătate dintre elevi sunt în această situație. Majoritatea părinților nu se concentrează pe educație, ci pe munca în gospodărie. Când vin la școală au propriul spațiu, dar acasă consideră că învățarea online este un fel de vacanță.

Ar trebui să-i încurajăm prin activități comune cu profesori și elevi din alte școli și alte regiuni. Nu am încercat întâlniri cu alți părinți pentru că au temeri foarte mari. Le este rușine să se vadă în fața camerei; simt că sunt prea expuși, că nu pot controla partea de comunicare. Înainte de a veni la școală sunt foarte vocali, dar când vin la întâlniri nu vorbesc deloc.

Putem personaliza experiențele de învățare online utilizând diverse platforme dedicate. De exemplu, avem o companie de matematică în Finlanda care oferă o mulțime de jocuri de jucat cu expresii matematice unde elevii pot face mai multe exerciții dacă au dificultăți și profesorul poate vedea cine are nevoie de ajutor suplimentar și își poate personaliza lecțiile în funcție de nevoile lor. .

În ceea ce privește implicarea, acesta poate fi întărit sau nu. A nu avea o cameră este o provocare pentru că nu mai ai feedback-ul non-verbal și nu este un plus pentru implicare. Într-un alt mod, puteți avea o mulțime de implicare care este foarte diferită de ceea ce am înțeles înainte. Dacă aveți un teatru întreg cu studenții față în față, ei pot fi oricum pe telefoanele lor și este posibil să nu observați. În același timp, putem crea implicare dacă învățăm cum să le aducem telefoanele în lecții ca instrument de

predare pentru a crește implicarea. Lecția nu se termină când se termină cursul, dar online poți continua să interacționezi online cu proprii colegi.

Din interviuri, la întrebarea: De ce există aceste lacune și nevoi în rândul cadrelor didactice din țara noastră? Ce caracteristici ar trebui să aibă un curs de formare pentru a umple aceste lacune și a răspunde nevoilor profesorilor?, am ajuns la concluzia că:

Profesorii din mediul rural pun mai mult accent pe familie decât pe profesorii din mediul urban. La rural se ocupă și de curte, grădină, mâncare zilnică etc. Ceea ce i-a determinat să se implice, însă, a fost competiția cu profesorii mai tineri, mai deschiși către digitalizare.

Competențele digitale au devenit o necesitate în viața unui profesor. Asta nu înseamnă că trebuie să fim dependenți de ei. Discrepanțele apar din modul în care privim profesia de profesor care este una eminentă morală. Dacă tu ca profesor nu ai reușit să-ți dezvolți competența digitală atunci este o încălcare a obligațiilor de serviciu dar și o încălcare a moralității profesiei noastre. Nu înțeleg profesorii care nu au reușit să-și completeze abilitățile digitale.

Exemplu de bună practică: un profesor de istorie cu deficiență de vedere a cerut ajutorul profesorului de educație fizică care îl asistă online doar pentru ca elevii săi să nu sufere din cauza lipsei unei lecții de istorie eficiente.

Expertul digital recomandă profesorilor pe care îi formează: Nu vă concentrați doar pe ceea ce spun, ci uitați-vă la ceea ce fac: numele platformei, numele resursei și cereți-le.

Avem nevoie de timp pentru a umple golurile, pentru a le implementa, pentru a-i instrui, pentru a-i asista, pentru a-i antrena, pentru a avea instructori în fiecare școală. Profesorii nu erau obișnuiți cu toate acestea. Nu erau obligați să folosească instrumente online. Mulți dintre ei au folosit instrumente digitale pentru că trebuiau. A fost să învețe prin practică.

Directori de școală: Avem nevoie de un curs despre cum să motivăm elevii (chiar și online, cum să evoluăm corect folosind abilitățile digitale, un curs care să fie consistența unui curs online, cum să faci un curs eficient, un test eficient. Ar trebui să fie un curs suficient de provocator pentru a mă face conștient de nevoile mele de a-mi dezvolta abilitățile digitale.

Expert digital: caracteristica unui training pentru a umple aceste lacune trebuie să fie un exemplu despre cum să-și susțină cursurile. Trebuie să le arătăm cu adevărat cum

arată o clasă online, nu doar să le învățăm instrumentele în sine. Trebuie să folosim niște resurse distractive și captivante, pentru a le oferi asistență în dezvoltarea și furnizarea unui curs online. Ei nu sunt de obicei cursanți autonomi. Au nevoie de un pic de impuls din partea unui antrenor sau mentor. Trebuie să-i învățăm „de la buton la buton”, să zicem. Trebuie să aducem o mare parte din învățarea noastră non-formală în educația digitală, să le punem pe locul fierbinte și să experimentăm cum să le folosim, indiferent dacă este un joc sau o aplicație. Funcționează atunci când o fac prima; se joacă ei înșiși cu instrumentele și apoi învață partea teoretică a instrumentelor digitale pentru a-și dezvolta propriile clase digitale cu conținutul lor specific.

În 2020: Implementarea programului Școala Acasă – achiziționarea a 250.000 de dispozitive electronice cu conexiune la internet pentru elevi și profesori și plata abonamentului la internet pe 2 ani (Hotărârea Guvernului nr. 370/2020). Criteriile de atribuire a acestora se stabilesc prin ordin de ministru. Indicatori de ieșire: numărul de beneficiari – 250.000 de beneficiari.

România este parte a celor mai în urmă europeni în ceea ce privește pregătirea pentru învățarea digitală. Ocupă locul 24 în indicii generali, cu scoruri foarte slabe în ceea ce privește participarea și rezultatele învățării și disponibilitatea învățării digitale.

- Funcționează mai bine în ceea ce privește instituțiile și politicile. Factorii politici sunt conștienți de importanța digitalizării educației și, în cooperare cu Comisia Europeană, au dezvoltat o strategie națională în acest sens.

TAKEAWAYS: CE PUTEM ÎNVĂȚĂM DIN ACEASTA ȚARĂ?

- Ministerul Educației a început să creeze materiale de învățare și resurse educaționale deschise. TIC-urile sunt din ce în ce mai importante în curriculum, în rândul elevilor evaluări și formarea cadrelor didactice.
- În învățământul superior, investițiile în învățarea digitală depind în mod semnificativ de fondurile UE. Universitățile folosesc din ce în ce mai mult tehnologii deschise, platforme educaționale online și metode de e-learning.
- Cu toate acestea, lipsa unui sprijin substanțial pentru inovare sau experimentare împiedică dezvoltarea ulterioară.

Din interviuri, la întrebarea care sunt cele mai mari provocări și obstacole de înfruntat pentru realizarea unei școli mai digitale:

Din perspectiva unei școli rurale, cea mai mare provocare este infrastructura: internetul, calculatoarele. Apoi educația profesorilor și a elevilor este deficitară față de cele din mediul urban. Rezistența la nou și la tehnologie este mult mai mare decât în mediul urban, atât pentru elevi, profesori dar mai ales pentru părinții care nu își pot ajuta copiii acasă pentru că nu au competențe digitale. Am avut sprijin de la Inspectoratul Școlar și de la Ministerul Educației precum și de la alți actori privați care au donat laptopuri și telefoane. Nu am ajuns la performanța digitală dar am reușit să ne descurcăm bine.

Avem table inteligente, videoproiectoare și folosim manuale digitale chiar înainte de pandemie. Cea mai mare provocare este modul în care evaluăm ceea ce am făcut. Cum evaluăm ceea ce fac elevii? Am folosit chestionare Google Forms până când elevii și-au dat seama că pot face schimb de răspunsuri. Nu trebuie să ajungem în acuzații de fraudă, frică. Echilibrul emoțional este foarte important. În pedagogia clasică mai avem de muncit, în evaluare dar și în pedagogia online.

Ne-am confruntat în multe situații cu o conexiune proastă la internet pentru că ne aflăm într-o zonă goală și uneori 1 sau 2 ore la rând am avut zero conexiune, dar am compensat cu grupuri WhatsApp. Uneori, elevii pot înșela temele folosind instrumente online. Le poate dura ceva mai mult pentru a aprofunda anumite subiecte pentru că nu le permite să aibă o analiză critică asupra subiectului.

Trebuie să fim instruiți pentru a crea resurse de învățare pentru studenții noștri. Formarea profesorilor este o provocare acum. Avem o populație de profesori aproape de sfârșitul carierei și trebuie să-i pregătim și pe aceștia. De asemenea, trebuie să creăm experiențe de învățare distractive pentru a aplica toate cunoștințele.

Unele obstacole sunt legate de oferirea de tablete, laptopuri și platforme și instrumente digitale gratuite. De asemenea, nu avem în școli personal specializat care să întrețină hardware și software și să le actualizeze pe toate. În fiecare an trebuie să actualizăm totul și avem nevoie de un specialist IT în fiecare școală pentru a face asta.

Avantajele și oportunitățile educației digitale

Pentru a sprijini și a facilita continuitatea educației prin intermediul învățării online, Ministerul Educației și Cercetării a creat platforma online Digital. Acesta centralizează resurse și informații atât pentru profesori, cât și pentru cursanți cu privire la învățământul la distanță: resurse pentru educație digitală, instrumente pentru platforme de învățare online, instrumente de comunicare, link-uri către grupuri de sprijin pentru profesori, link-uri către alte platforme și aplicații utile, informații despre

oportunitățile de formare online și seminarii web pentru profesori, link-uri către testele oficiale de pregătire pentru examenele naționale, resurse educaționale deschise elaborate de profesori.

În plus, platforma www.manuale.edu.ro, oferă versiunea digitală a tuturor manualelor avizate de Ministerul Educației și Cercetării, care pot fi accesate și descărcate gratuit.

Ministerul Educației și Cercetării în parteneriat cu Televiziunea Publică Română (TVR) a lansat un program TV educațional, numit Teleșcoala (Teleșcoala), care constă în lecții video difuzate de luni până vineri pe două dintre canalele TVR. Lecțiile se adresează elevilor de clasele a VIII-a și a XII-a pentru a-i ajuta să se pregătească pentru examenele naționale. Pe langa limba română, lecțiile se predau și în limba maghiară.

În sondajul BET, în ceea ce privește oportunitățile/avantajele legate de utilizarea tehnologiilor digitale pentru educație, acestea sunt din nou analizate separat pentru două cazuri diferite. În cazul utilizării unor astfel de tehnologii în sala de clasă, s-a afirmat că va oferi modalități inovatoare și captivante de predare/învățare (42%), precum și materiale de învățare inovatoare și captivante (35,6%), instrumente și platforme inovatoare și captivante (19,5%), implicare și motivare sporită din partea studenților (18,5%) și ajutând cursanții să-și dezvolte competențe digitale (18%). În ceea ce privește oportunitățile/avantajele legate de utilizarea tehnologiilor digitale pentru educația în afara clasei (de ex. pentru teme) se trece de la flexibilitate, învățarea/predarea în ritm propriu (30,7%) până la creșterea angajamentului și motivației elevilor (21,5%) și ajutând cursanții să dezvolte abilități digitale (21,5%), urmate de materiale de învățare inovatoare și captivante (21%), eficacitatea timpului (20,5%) și noi modalități de a evalua învățarea și de a obține feedback (19,5%).

Din interviuri, întrebați care este valoarea adăugată a educației digitale și care sunt principalele oportunități și avantaje, atât pentru lecțiile de la clasă, cât și pentru teme, am concluzionat:

Valoarea adăugată a educației digitale se regăsește în obiectivele strategice încă din 2017, dar abia acum am reușit să o vedem.

Angajamentul profesorilor de a găsi resurse interne și externe care să susțină procesul de predare-învățare a fost foarte bun.

Încărcarea temelor online pentru studenți a devenit atât de normală, încât nu există presiune de timp. Elevii sunt mai interesați să facă temele folosind competențe digitale

și și-au sporit implicarea. În plus, putem păstra întotdeauna legătura cu studenții noștri.

Avantajele educației digitale pentru elevii vulnerabili, după interviuri:

- grupul de studenți care fac naveta (50% provin din satele însumând până la 10.000 de locuitori) nu a mai fost nevoit să facă naveta și să piardă mult timp în trafic
- grupul de copii cu parinti plecati in strainatate care aveau deja computere pe langa folosirea Facebook au invatat sa foloseasca si alte platforme: Teams, Zoom, Meet
- transmiterea online elevilor dar și părinților a rezultatelor progresului lor
- educația digitală îi ajută pe elevii introvertiți să participe la cursuri, fiind în spatele camerei și simțindu-se mai în siguranță
- mult mai multă accesibilitate pentru cursanții care au diferite dizabilități fizice

Digitalizarea nu depinde de noi, va trebui să mergem în această direcție indiferent dacă vrem sau nu. Faptul că elevii au resurse informaționale în timp real este un mare avantaj pentru a face temele. Astfel, timpul este comprimat și au timp liber pentru alte activități. Ei pot alege dintre diverse răspunsuri, pot compara informații și pot selecta ceea ce doresc.

O valoare adăugată foarte importantă este sprijinul de la egal la egal în rândul profesorilor. Avem o întregă rețea de profesori și experți și poți invita un alt profesor sau expert din țara ta sau din altă țară să te ajute.

Valoarea adusă de educația digitală este evidentă: este vorba de a putea găsi informațiile de care aveți nevoie; acces la internet, chiar și electricitate. Poți avea educație indiferent de locația ta. Puteți învăța de oriunde conectându-vă tableta sau telefonul.

Capitolul 6

Dezvoltarea unor medii digitale eficiente de învățare pentru studenții vulnerabili

Importanța dezvoltării unor medii digitale eficiente pentru elevii vulnerabili a apărut și indirect în timpul explorării competențelor digitale necesare ale profesorilor, deoarece categoria de competențe aferente „utilizarea tehnologiilor digitale pentru a îmbunătăți incluziunea, personalizarea și implicarea activă a cursanților” sa dovedit a fi cea mai populară.

Educație digitală și incluziunea elevilor vulnerabili

La întrebarea cum ar putea educația digitală contribui la creșterea incluziunii elevilor vulnerabili, profesorii au răspuns:

„Școala s-a implicat activ în identificarea tuturor copiilor cu diverse probleme financiare care ar fi împiedicat o bună colaborare cu copiii.

Școala a fost preocupată de achiziționarea de instrumente digitale pentru elevii din familiile vulnerabile.

Au fost dezvoltate soluții și au fost distribuite dispozitive (smartphone, tablete, laptopuri) elevilor care nu aveau acasă astfel de dispozitive.

Directorul și profesorii s-au implicat în mare măsură în cazul elevilor cu probleme. În cazurile în care au apărut diverse probleme, s-a putut comunica prin aplicația WhatsApp.

Acești elevi au primit instrumentele necesare și carduri cu acces la internet. A existat flexibilitate și înțelegere.

TOȚI elevii au fost contactați de către profesori, apoi cu ajutorul informaticianului și sprijinul catedrei s-a ajuns să rezolve, într-un fel, toate problemele pentru ca orele să se poată ține și materiile predate.

Școala a inițiat crearea unui domeniu pe Google Classroom și generarea de utilizator și parolă pentru fiecare elev, profesor, astfel încât să avem o securitate sporită a cursurilor online.

Am făcut apel la comunitatea de părinți, iar cei care au avut mai multe dispozitive au donat celor care nu au. Apoi, pentru cei rămași fără dispozitive, școala a cumpărat o mulțime de tablete și unul dintre laptopurile pe care le-a oferit împrumutat.

Un student care se afla într-un centru de plasament a promovat examenul.

Au fost aplicate diverse chestionare pentru a identifica diferitele probleme întâmpinate de elevi și s-au căutat soluții.”

De asemenea, când a fost întrebat cum educația digitală ar duce la o incluziune mai mică a studenților vulnerabili:

„S-au făcut eforturi pentru a furniza dispozitive conectate la internet studenților din medii defavorizate. Totodată, a fost sprijinită financiar participarea cadrelor didactice la cursurile de formare în domeniu.

Profesorii au mers la casele elevilor pentru a-i familiariza cu munca de pe platformele digitale.

Da, eforturile au fost făcute de toți. Elevii au fost sprijiniți de profesori și părinți pentru a avea șanse egale în educație și pentru ca educația să continue.

A fost necesar să se creeze foi de lucru pentru elevii care nu s-au putut conecta, dar nu au ajuns la toată lumea sau nu le-au returnat pentru feedback.

Carantina localității și lipsa de implicare a părinților sunt principalele cauze care au dus la lipsa de implicare a unor elevi.

Comunicare slabă între părinți și școală.

Nu înțeleg învățământul la distanță la nivel primar și gimnazial.

S-a încercat în mod repetat implicarea familiei, iar elevului i s-a oferit o tabletă conectată la internet, dar motivația lui de a urma cursurile a fost scăzută.

Au fost promovați elevi vulnerabili, crezând că nu au avut ocazia să participe la cursurile online! Autoritățile nu au făcut nimic pentru ei!

Timpul foarte scurt pe care l-am avut pentru a ne readapta.

Școala nu a beneficiat de dispozitive cu conexiune stabilă la internet care ar putea fi folosite de copiii vulnerabili. Deși totul este bine pe hârtie, realitatea este alta.

Profesorii nu știau cum să se ocupe de aceste cazuri.

Imposibilitatea de a sprijini elevii vulnerabili cu mijloace.

Erau elevi care aveau o cameră acasă, împreună cu frații mai mari/mai mici.

Nu au fost implicați, nu au fost incluși în ședințe speciale adaptate nevoilor lor.

Multe dintre cauzele accesului scăzut al elevilor la învățarea online au fost obiective și s-au datorat zonelor în care locuiesc și faptului că nu au avut inițial dispozitive/instrumente digitale; ulterior, școala a încercat să ofere astfel de instrumente copiilor defavorizați, dar nevoile nu au fost satisfăcute.

Instrumentele digitale au ajuns la studenți târziu.

Acești elevi s-au manifestat diferit datorită faptului că s-au aflat în mediul lor, ceea ce le oferă securitate și autocontrol.

Desfășurarea activităților online a necesitat mai mult timp de pregătire pentru profesor, în detrimentul personalizării activităților desfășurate cu elevii. Nu s-a putut realiza un control eficient asupra activității de învățare/evaluare a fiecărui elev.

Școala și profesorii au depus eforturi pentru a asigura accesul elevilor din medii vulnerabile la educația online, oferind tablete gratuite cu carduri de internet care au fost înmânate personal, acasă, elevilor. Cu toate acestea, nu toată lumea a intrat la lecțiile online.

Unii dintre liceeni nu aveau dispozitive, nu aveau internet, nu intrau pe diferite platforme pentru a-și încărca temele sau a viziona lecția predată, fișa de lucru, filmul, filmul. Școala, primăria, nu a oferit tuturor copiilor posibilitatea de a lucra online.

Interesul lor a fost redus și rapid pierdut. Nici parintii nu au fost implicați. De asemenea, este important să sprijinim familia în astfel de situații.

În ciuda abordării școlii, elevii defavorizați nu s-au arătat interesați de școlarizarea online.

Ora nu a avut loc cu elevii cu CES, ci separat.

Elevii vulnerabili fie nu au participat la multe dintre lecții, fie nu au avut control asupra participării lor, deoarece erau cu camerele închise și nu răspundeau la întrebări.

Elevii au primit aparate, dar fără ajutor fizic, individualizarea încă nu a fost suficientă pentru unii dintre ei. Acest lucru s-a datorat lipsei lor de abilități în utilizarea dispozitivelor.

Elevii care nu sunt direct motivați să învețe nu și-au manifestat interes nici online.

Nu toți elevii sunt de așteptat să fie implicați în aceste clase.

Copiii au primit lecțiile în format scrisoare, dar profesorii nu au avut feedback-ul necesar pentru a verifica ce s-a corectat corect și ce nu.

Studentii vulnerabili au primit tabletele o luna și jumătate mai târziu, după ce au intrat online.”

În cele din urmă, în special pentru mediile de învățământ la distanță, primul capitol al acestui raport ne poate oferi din nou o contribuție specifică cu privire la provocările cu care s-ar putea confrunta studenții vulnerabili.

Din interviuri, atunci când sunt întrebați despre exemple de bune practici în utilizarea educației digitale pentru a spori incluziunea, personalizarea și implicarea activă a cursanților sau concentrarea pe bunele practici la nivel instituțional sau pe bunele practici legate de metodologiile și abordările și instrumentele de predare adoptate, experții au concluzionat:

În județul Ilfov, la unele întâlniri, ni s-a prezentat proiectul Clasa Viitorului, care presupunea dotarea claselor cu echipamente digitale mici, lucrul la Google Classroom. Era finanțat de primăria. Totul a avut loc pe tablete. Lecțiile digitale au fost predate cu manuale digitale. Toți profesorii au fost implicați în acest proiect înainte de pandemie.

Imediat după ce am început școala online am făcut un audit tehnologic. Fiecare profesor a vorbit cu familia elevului și a vorbit despre ceea ce avea nevoie. Au fost copii care aveau dispozitive suplimentare dar am avut și părinți care nu au vrut să-și țină copiii online la școală. Le-am oferit conexiune la internet și echipamente. Primăria, prin serviciul de asistență socială, a oferit acele materiale, alimente și haine. Copiii s-au ajutat reciproc cu învățarea online și schimbul de echipamente. S-au așezat unul lângă altul pentru a învăța să folosească tabletele la școală.

Câteva exemple concrete: toate cunoștințele de la Google sunt traduse în limba română. De asemenea, ceea ce face Microsoft este foarte util. La nivel național Asociația TechSoup a creat platforme pentru educație: indreptardigital.ro, predauviitor.ro. Teach for Romania are o academie pentru ca profesorii să predea online. Salvați Copiii România are un proiect în care îi ajută pe părinți să învețe cum să-și configureze dispozitivele pentru educația online. Asociația Narada are niște programe bune pentru profesori. Școladinvaliza este un program susținut de o companie privată din România – este un cărucior cu 30 de tablete și un laptop cu conexiune la Internet care merge în școli pentru cursuri online, în special în școlile rurale îndepărtate.

Întrebați dacă educația digitală poate fi un mijloc de reducere a inegalităților dintre studenți și ce condiții trebuie îndeplinite pentru a face acest lucru, inclusiv practici la nivel instituțional, aceștia au răspuns:

În unele contexte ar putea reduce inegalitățile dintre elevi. Dar în unele zone rurale este nevoie de electricitate. Le dam tablete dar nu au curent. Este nevoie de sprijin din partea autorităților pentru a rezolva astfel de probleme.

Îmbrăcămintea nu se mai compară online, părinții nu mai trebuie să facă pachete pentru școală cu mâncare și nu mai au nevoie de bani de transport, rucsac sau bani de buzunar. Chiar și în domeniul educației, accesul la informație este mai bun pentru că îi poate determina să se implice mai mult având o perspectivă dincolo de spațiul în care trăiesc. Nu au multe modele și apoi în mediul online pot găsi informații care să îi ajute să aibă alte perspective. Sunt studenți care nu merg la munte, la mare, la mall sau în alte orașe. Așadar, educația online a devenit noua lor lume.

Trebuie să continuăm să sprijinim studenții și familiile lor, astfel încât toți să își poată dezvolta abilități digitale de bază, precum și câteva modele de urmat în rândul studenților pentru a-și sprijini colegii care au nevoie.

Există inegalități reduse legate de statutul lor social mai ales, atunci când sunt online. Ministerul Educației a încercat să ofere tablete tuturor elevilor și este încă în lucru. Pentru că trebuie să învățăm chimia și fizica, putem folosi laboratoarele digitale pentru asta și astfel se reduce decalajul dintre școlile care au un laborator real și școlile care nu au unul.

Toate instrumentele digitale evoluează către telefoane mobile și este o idee bună să existe această practică pentru a avea în școli aceste laboratoare digitale de exemplu. Poți să ieși afară și să folosești telefonul pentru a preda sau a învăța într-o clasă.

La întrebarea despre bunele practici în utilizarea educației digitale pentru studenții vulnerabili la nivel instituțional, situația a fost:

Proiectul Merito din vara anului 2020 a sprijinit elevii dintr-un mediu complet dezavantajat și profesorii să-și dezvolte competențe digitale.

Asociația pentru Valori în Educație a pregătit un număr de profesori în competențe digitale. Cursul CRED a fost primul de acest gen. Până la pandemie, nimeni nu a deschis o întâlnire online.

Din păcate, nu am atât de multe exemple de bune practici legate de studenții vulnerabili. Cunosc unele, dar nu le pot recomanda ca bune practici. Un coleg de-al meu predă la școli pentru elevi surzi și cu deficiențe de auz și au avut multe provocări de predat folosind Zoom, de exemplu. Nu au primit niciun ajutor sau sprijin instituțional.

A crea lecții cu acces pentru toate dizabilitățile este foarte complicat. Trebuie să creai un material adaptat fiecărui tip de vulnerabilitate. Dacă faci un training public online, trebuie să te asiguri că este accesibil pentru toate tipurile de studenți. Acest lucru

necesită multe abilități pentru a crea conținut accesibil tuturor, inclusiv orbi, surzi sau alte tipuri de studenți cu vulnerabilități. Din nou nu a existat sprijin din partea instituțiilor publice.

Capitolul 7

Exemple și bune practici

În al 7-lea capitol al acestui raport vor fi prezentate exemple și bune practici de instrumente/materiale digitale și pedagogii de ultimă oră pentru mediul digital. Bunele practici prezentate au derivat fie din experiența partenerilor, fie din cercetarea desktop, din interviurile aprofundate BET sau, în unele cazuri, din experiența educatorilor care au participat la sondajul online BET.

Titlul de bună practică	Ghiduri metodologice online pentru educație
Cuvinte cheie până la 5 cuvinte cheie legate de buna practică	metodologie, profesor, competențe, digital, ghid
Cine a fost implicat? Tip de grup țintă, Implementatori, Parteneri ai implementatorilor	profesori, elevi din toate tipurile de școli, școli, Ministerul Educației
Unde a fost implementat? de exemplu, țară, municipiu, școală, online	în școli, online
De ce a fost implementat?	Să dezvolte abilitățile cadrelor didactice de a folosi și dezvolta resurse educaționale deschise (RED), așteptându-se ca în timp acest spațiu să susțină comunitățile de învățare dedicate resurselor educaționale deschise.
Descriere Incluzând, de asemenea, comentarii specifice privind buna practică referitoare la: Eficacitate(...),Eficiență(...), Aspecte inovatoare ale bunei practici (...), Perspective de sustenabilitate – Replicabilitate (...), Lecții învățate despre buna practică(...)	La scurt timp după suspendarea orelor școlare, acest spațiu a fost creat pentru toți profesorii dornici de a valorifica noile tehnologii în activitățile de învățare cu elevii, pornind de la experiența și rezultatele obținute până acum în cadrul proiectului CRED (site și pagină de Facebook). Ulterior, din dorința de a acoperi cât mai multe nevoi ale profesorilor, am ales să punem la dispoziție resurse din surse din afara Proiectului CRED.
Legătură(daca este aplicabil)	https://digital.educred.ro/

Titlul de bună practică	Profesorul digital
Cuvinte cheie până la 5 cuvinte cheie legate de buna practică	online, predare, materiale, transversale, competențe
Cine a fost implicat? Tip de grup țintă, Implementatori, Parteneri ai implementatorilor	Grup țintă: profesori. Implementatori: Centrul finlandez de formare a profesorilor. Echipa noastră de traineri include tineri specialiști care lucrează în companii de tehnologie precum: Microsoft, Google, UiPath sau Orange, dar care sunt și traineri certificați cu experiență practică în formarea adulților.
Unde a fost implementat? de exemplu, țară, municipiu, școală, online	Pe net
De ce a fost implementat?	Pentru a oferi profesorilor resurse practice folosind tehnologia actuală. (tutoriale, resurse gratuite, cursuri online, cărți și multe altele).
Descriere Incluzând, de asemenea, comentarii specifice privind buna practică referitoare la: Eficacitate(...),Eficiență(...), Aspecte inovatoare ale buneii practici (...), Perspective de sustenabilitate – Replicabilitate (...), Lecții învățate despre buna practică(...)	De ce să mergi la cursurile din Amfiteatrul Digital al Profesorilor? Înveți de la formatori cu experiență care înțeleg provocările actuale și te ajută să faci față schimbării, să folosești tehnologia în mod eficient. Ai acces imediat la cursuri și poți învăța în ritmul tău: oriunde te-ai afla, oricând ai timp și de pe orice tip de dispozitiv: computer, tabletă sau telefon mobil. Inițiază conversații la nivelul fiecărei lecții sau participă la discuțiile existente. Fii parte din comunitate! Împreună putem face mai mult și mai bine.
Legătură(daca este aplicabil)	https://profesoruldigital.ro

Capitolul 8

Politici naționale în domeniu

În acest capitol final vom analiza politicile naționale pentru educația incluzivă, educația digitală și educația civică. Scopul acestui capitol nu este de a oferi o listă extinsă a cadrului legislativ aferent și a politicilor țării, ci de a contribui la înțelegerea cadrului național de operare, pentru a ne ajuta să aruncăm mai multă lumină asupra constatărilor cercetării noastre și să tragem concluziile noastre.

Cadrul legislativ al educației incluzive în România

Articolul 50 din Constituția României reglementează statutul persoanelor cu dizabilități: „persoanele cu dizabilități se bucură de protecție specială. Statul asigură implementarea unei politici naționale de egalitate de șanse, prevenire și tratare a dizabilității, în vederea implicării efective a persoanelor cu dizabilități în viața comunității, cu respectarea drepturilor și îndatoririlor părinților și tutorilor.”

În România, copiii cu dizabilități pot opta pentru învățământul clasic, în școală sau acasă (acceptat, dar insuficient reglementat).

O măsură la nivel național este „România Educată” – un proiect național inițiat de Președinția României, care cuprinde o serie de domenii prioritare, cu obiective și măsuri specifice. Una dintre ele este educația incluzivă de calitate pentru toți copiii: creșterea accesului la educație pentru cei din medii defavorizate, reducerea abandonului școlar timpuriu, programe de reintegrare școlară, pedagogie incluzivă, politici pro-echitate, servicii de consiliere. De asemenea

Politici naționale pentru educația digitală în România

În decembrie 2020, un document de 97 de pagini intitulat „Strategia de digitalizare a educației în România 2021 - 2027” a fost propus de fostul Minister al Educației și Cercetării pentru consultări publice. Strategia nu a fost adoptată, dar este luată în considerare pentru referințe viitoare.

Direcții de acțiune ale Strategiei SMART-Edu:

- Dezvoltarea competențelor digitale la toate nivelurile educației transversale, prin discipline de specialitate, prin activități formale și non-formale;
- Sprijinirea formării digitale inițiale și continue a profesorilor;
- Îmbunătățirea infrastructurii digitale pentru reducerea decalajelor de conectivitate (conexiune la internet, creare de rețele interne, echipamente, suport tehnic);
- Stimularea unităților și instituțiilor de învățământ pentru oferte educaționale cu specializări digitale și calificări adecvate profesiilor viitorului;
- Dezvoltarea de instrumente educaționale digitale, încurajând inovația pentru a adapta soluții educaționale creative, interactive, orientate către elevi;
- Crearea de resurse educaționale deschise atractive;
- Dezvoltarea și multiplicarea parteneriatelor public-privat prin participarea la rețele digitale, inclusiv cu organisme europene și internaționale;
- Schimb de bune practici pe platforme educaționale locale, e-learning național, respectiv pe platforme internaționale (SELFIE, e-Twinning, sa);
- Încurajarea și promovarea inițiativelor privind securitatea online, protecția datelor, igiena cibernetică, etica IT;
- Dezvoltarea cadrului strategic de previziune pentru economia verde și adaptarea la meseriile viitorului.

În noul proiect al Ministerului Educației, una dintre domeniile prioritare ale proiectului guvernamental „România Educată” este DIGITALIZAREA: dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor, dezvoltarea unui ecosistem digital de educație, programe și educație pentru securitatea datelor și securitatea cibernetică. . Proiectul se desfășoară din 2016 și până în prezent, printre rezultatele proiectului se numără și

dobândirea de cel puțin abilități digitale de bază (inclusiv predarea prin instrumente digitale – digital literacy) de către toți profesorii și de către cel puțin 85% dintre elevii clasei a VIII-a.

Noua strategie are 5 obiective cu mai multe măsuri care urmează să fie implementate până în 2027. Vorbește despre exemplele unor țări precum Estonia și Norvegia, dar și despre planuri și priorități în domeniu la nivelul UE, precum Planul de acțiune pentru educație digitală 2021- 2027.

Obiective și măsuri propuse privind digitalizarea în proiectul România Educată:

1. Dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și studenților

Măsuri:

- Elaborarea unui profil de competențe pentru elevi/studenți, care să îndeplinească un set minim de caracteristici;
- Alfabetizarea digitală a cât mai multor studenți;
- Dezvoltarea unor mecanisme de evaluare și certificare a competențelor digitale ale elevilor și studenților, dobândite atât în contexte formale, cât și non-formale.
- Din această perspectivă, România va participa și la evaluări internaționale care vizează competențele digitale. Certificatul European de Competență Digitală (ESDC), care urmează să fie elaborat de Comisia Europeană, poate fi obținut de elevii și studenții români.
- Stabilirea de parteneriate public-privat pentru dezvoltarea și certificarea competențelor digitale în rândul profesorilor, elevilor și studenților;
- Desfășurarea de activități de învățare peer-learning cu state care au performanțe dovedite în dezvoltarea competențelor digitale (ex. Estonia);
- Încurajarea competițiilor naționale de codificare și robotică, precum și înființarea de cluburi dedicate la nivelul unităților de învățământ/locale.

2. Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru educația digitală

Măsuri:

- Includerea competențelor digitale ca parte a profilului de competențe al profesorului;
- Includerea, în programele inițiale de formare a cadrelor didactice, a unor componente care vizează dezvoltarea competențelor digitale;
- Dezvoltarea unui mecanism de evaluare a competențelor digitale ale profesorilor;
- Includerea, în mecanismele de monitorizare și evaluare a cadrelor didactice, a unor aspecte legate de aplicarea competențelor digitale în activitatea didactică;
- Asigurarea accesului la cursuri de formare continuă;
- Dezvoltarea de rute alternative de formare continuă, în domeniul competențelor digitale;
- Promovarea, în cadrul mobilităților Erasmus +, a programelor de formare care vizează dezvoltarea competențelor digitale pentru predare.

3. Dezvoltarea competențelor digitale în rândul personalului auxiliar și nedidactic din sistemul de învățământ.

Masuri:

- Definirea unui set minim de competențe digitale pe care trebuie să le aibă diferitele categorii de personal auxiliar și nedidactic din sistemul de învățământ;
- Asigurarea unor programe adecvate de educație continuă.
- Dezvoltarea unei platforme/sistem prin care documentele administrative pot fi depuse electronic la nivelul unitatii de invatamant sau in activitatile desfasurate de institutiile publice centrale si locale.

4. Dezvoltați un ecosistem digital de educație și formare pentru a reduce decalajul

Masuri:

Prioritatea este realizarea următoarelor trei condiții de bază în toate școlile:

- Acces la internet de foarte mare capacitate
- Existența unui laborator de calcul funcțional, în care există suficiente resurse hardware și software adecvate;
- Existența cadrelor didactice cu competențe digitale de bază, care pot asigura pregătirea elevilor și colegilor din școală.

5. Furnizarea de programe pentru securitatea cibernetică, protecția datelor, securitatea online și etica IT

Masuri:

- Asigurarea condițiilor - administrative și tehnice - de securitate/protecție a datelor cu caracter personal, pentru desfășurarea optimă a procesului de educație online;
- Formare specifică a elevilor, studenților și profesorilor, pentru conștientizarea și prevenirea riscurilor asociate mediului online, pentru utilizarea responsabilă și în siguranță a dispozitivelor și platformelor digitale;
- Dezvoltarea de module de formare în domeniul securității online, procesării și protecției datelor, combaterea cyber-bullying-ului etc.;
- Utilizarea parteneriatelor public-privat pentru a crește gradul de conștientizare și a instrui profesorii și studenții cu privire la vulnerabilitățile asociate cu mediul online și pentru a încuraja comportamentele pozitive.

Politici naționale de educație civică în România

Politici curriculare

Au continuat eforturile de modernizare a curriculumului școlar pentru învățământul primar, învățământul secundar inferior, învățământul liceal și învățământul și formarea tehnică și profesională. Programele de discipline pentru disciplinele cuprinse în Curriculum-ul de bază pentru învățământul secundar inferior au fost aprobate și se

aplică acum, cu excepția disciplinelor din Curriculum-ul diferențiat pentru învățământul primar și gimnazial artistic.

Proiectul de curriculum-cadru pentru liceu – căile academice, bazate pe aptitudini și tehnologice – au fost elaborate și publicate pentru consultare publică. În perioada 2019-2020, au fost elaborate 453 programe de discipline pentru învățământul special la nivel preșcolar, primar și gimnazial, în conformitate cu Planurile-cadru aferente aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 3622/2018. Au fost elaborate mai multe standarde de formare profesională și un curriculum care vor fi aprobate printr-un ordin de ministru (a fost aprobată o calificare profesională pentru profesia de „făcător de instrumente cu coarde” și se dezvoltă alte calificări profesionale pentru profesiile „electrician auto”, „operator montaj subsansamblu” (Nivel 3 conform Cadrului Național de Calificare – NQF) și „designer de publicitate” (Nivel 5 – NQF).

În cadrul proiectului CRED – Curriculum Relevant, Educație Deschisă tuturor, au fost elaborate mai multe documente:

- documentul de politică educațională Ghid pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului Național;
- prin Ordin de ministru s-a aprobat Metodologia de elaborare a curriculum-ului școlar și Metodologia de organizare a programului „A doua șansă” – învățământ primar;
- a fost elaborată și Metodologia de organizare a programului „A doua șansă” – învățământul secundar și
- structura documentelor de lucru a fost concepută pentru 18 ghiduri metodologice legate de implementarea Curriculumului Național în învățământul primar și gimnazial.

Cadrul de competențe pentru profesori nu are nimic specific educației civice, se presupune că aceștia pot preda orice în specializarea lor de bază (de exemplu, educația civică este predată de profesioniști care au făcut științe sociale). Curriculum-ul de educație civică este disponibil numai pentru elevii din clasele 9-12, dar se concentrează în principal pe educația religioasă și unele părți pe drepturile omului.

Concluzii

Rezumatul principalelor constatări

Deși există un proiect național privind competența digitală a cadrelor didactice, implementat de MEC și finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 – „Curriculum Relevant, Educație Deschisă tuturor” (CRED), cod SMIS 118327 -, țara țintă de 55.000 cadre didactice pregătite (până în 2022) pentru a utiliza resursele educaționale deschise și pentru a schimba abordarea didactică, există încă un deficit major de competențe digitale profesionale la nivelul cadrelor didactice din sistemul de învățământ preuniversitar din România. Aceste abilități nu sunt doar despre utilizarea computerului în predare, ci despre un anumit tip de strategie de predare-învățare, despre dezvoltarea resurselor educaționale deschise, despre o anumită atitudine față de tehnologie etc.

Analiza efectuată a relevat o serie de impedimente logistice, pedagogice, tehnice și de conținut în domeniul multor discipline școlare. Printre dificultățile în desfășurarea activităților de predare la distanță, cadrele didactice raportează, în ordine: lipsa instrumentelor de management al clasei, feedback și evaluare, dificultăți tehnice - platforme de instalat, nefuncționare, lipsa suportului pedagogic pentru desfășurarea unor activități de învățare suficiente eficiente și /sau atractive pentru toți elevii: lipsa instrumentelor adecvate de evaluare a predării-învățare la disciplina lor, lipsa conținutului educațional (resurse digitale) la materie, lipsa unui computer suficient de eficient și lipsa timpului de înțelegere și utilizare a instrumentelor și resurselor digitale .

Recomandări

După cum se arată din interviuri, unele dintre lecțiile cheie învățate pot fi transformate în oportunități pentru educație.

O lecție cheie este că am învățat că acest lucru este posibil și putem avea educație online cu rezultate bune. Avem câteva exemple bune de profesori disponibile pentru a preda alți profesori și pentru a împărtăși experiențele lor bune și mai puțin bune. Trebuie doar să cauți online ceea ce îți dorești și poți găsi răspunsuri, dar este nevoie de îndrumare profesională atunci când vrei să te asiguri că ai răspunsurile potrivite pentru tine sau pentru studenții tăi.

Trebuie să cunoașteți cel puțin o limbă străină: engleză, franceză sau germană, dar mai ales engleză pentru a învăța despre instrumentele și platformele digitale. Pentru a avea educație online avem nevoie de infrastructură și trebuie să ajungă în toate zonele,

de la școlile rurale până la structurile guvernamentale. Deoarece este dreptul tău de a avea acces la educația digitală, este și dreptul tău de a avea acces la infrastructura și instrumentele digitale.

Un profesor trebuie să fie foarte bine pregătit să facă față pentru că în pandemie transferul de cunoștințe s-a făcut în multe cazuri mai degrabă de la elev la profesor. În special în liceu, profesorii lucrau la anumite sarcini cu elevii. Un aspect pozitiv este faptul că acești profesori au fost deschiși să învețe de la elevi.

În fiecare segment al școlii, acest proces de utilizare a instrumentelor digitale în fiecare zi a fost imprimat. Lecția principală este că, chiar dacă nu sunt față în față, profesorii au resursele pentru a menține treaz interesul elevilor.

Ceea ce putem transfera în scenariul verde sunt acele aplicații care au făcut cursurile online interesante, trebuie să păstrăm activitățile mixte însoțite de tehnologie, de exemplu, încărcarea temelor pe platforma clasei. Nu trebuie să uităm de colaborarea benefică a părinților în unele cazuri. Școala trebuie să găsească mai întâi resurse din interior și apoi resurse financiare.

Expertul digital intervievat recomandă: Nu vă concentrați pe instrumentele online doar pentru că se vor schimba foarte des. Acestea vor fi actualizate în fiecare lună. Continuați să vă concentrați asupra obiectivelor de învățare și încercați să le atingeți cu ceea ce aveți, chiar dacă este doar un joc de cărți sau un simplu instrument. Acest obiectiv vă va ajuta să vă mențineți concentrarea și să vă ajutați studenții să devină mai buni.